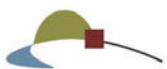

Quicksan Wet natuurbescherming Punthorst

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

Opdrachtgever:

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Opdrachtnemer:

Eelerwoude

[Onze vestigingen](#)

088-1471100

info@eelerwoude.nl

www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 10008

Datum: 17-2-2023

Projectleider: [REDACTED]

Opgesteld: [REDACTED]

Gecontroleerd: [REDACTED]

Status: Definitief

Versie: 1

© 2022 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
2	Huidige situatie en ontwikkeling.....	5
2.1	Huidige situatie.....	5
2.2	Voorgenomen ontwikkeling	17
3	Natuurwetgeving en -beleid	18
3.1	Inleiding	18
3.2	Bescherming van soorten	18
3.3	Bescherming van gebieden.....	18
3.4	Bescherming van houtopstanden.....	19
3.5	Natuurnetwerk Nederland	20
4	Methode	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Bureauonderzoek	21
4.3	Terreinbezoek.....	21
5	Beschermde soorten	22
5.1	Inleiding	22
5.2	Planten.....	22
5.3	Zoogdieren.....	22
5.4	Vogels	25
5.5	Reptielen.....	28
5.6	Amfibieën	28
5.7	Vissen.....	29
5.8	Ongewervelden	29
6	Conclusie	30
6.1	Beschermde soorten.....	30
6.2	Bescherming gebieden	30
6.3	Bescherming houtopstanden	31
6.4	Natuurnetwerk Nederland	31
6.5	Uitvoerbaarheid van de plannen	31
6.6	Geldigheid rapportage.....	31
7	Literatuurlijst.....	32
	Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving.....	33

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in Punthorst (gemeente Staphorst) twee gebouwen aan de Dekkersweg 8a te slopen en op een andere locatie aan de Mr. J.B. Kanlaan enkele nieuwe woningen te bouwen, waarbij de woonbestemming van de twee te slopen gebouwen wordt verplaatst naar de nieuwe locatie. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde gebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Tussen Zwolle en Hoogeveen ligt de dorpskern van Staphorst. Aan de oostkant van dit dorp ligt de buurtschap Punthorst (gemeente Staphorst). Deze buurtschap bevindt zich ten zuiden van de Zwarte Dennen, een bosgebied. De woonkern zelf wordt omringd door agrarisch gebruikte gebieden.

Het plangebied is opgedeeld in twee stukken; het sloopgedeelte aan de Dekkersweg 8a, en het bouwgedeelte aan de Meester J. B. Kanlaan, tegenover de Dr. Maarten Lutherschool (afbeeldingen 1, 2 en 3).

Dekkersweg

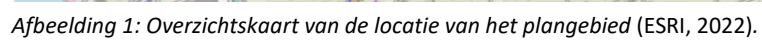
Op de locatie Dekkersweg staat een gebouw dat in het verleden gebruikt is als keet, maar in zijn huidige staat niet meer wordt gebruikt. Het gebouw heeft een pannen zadeldak en een spouwmuur én verkeert in vervallende staat (afbeelding 4 en 5). Aan de westkant heeft dit gebouw een ontsluiting naar de weg toe. Deze is begroeid met verschillende (gras)soorten. Aan de noordkant van het perceel staan verschillende kniehoge planten door elkaar (haagwinde, braam, enkele grassoorten) (afbeelding 6). Rondom het gebouw staan enkele houtachtige planten zoals de Spaanse aak, zomereik, hulst, eenstijlige meidoorn, lijsterbes en vlier (afbeelding 7). Een deel van het gebouw wordt begroeid met klimop (afbeelding 8). Het plangebied heeft geen waterelementen.

Meester J. B. Kanlaan

Op de bouwlocatie aan de Meester J. B. Kanlaan bevindt zich een intensief beheerd agrarisch grasland, voornamelijk begroeid met Engels raaigras (afbeelding 3 en 9). Dit veld wordt aan de noord- en oostkant begrensd met een kruidenrijkere rand, met rondom maïs (afbeelding 10). Deze rand wordt begroeid met zuring, melganzenvoet, jacobskruiskruid, dagkoekoeksbloem en enkele grassoorten. Aan de zuidkant heeft het plangebied een sloot, deze stond droog op het moment van het onderzoek, maar hier staat vermoedelijk met enige regelmaat water in (afbeelding 11). In deze sloot staan algemene planten die vaak bij water worden aangetroffen: pitrus, moeraskers, zomprus en grote waterweegbree.

Eelerwoude

Projectnummer: 10008 Datum: 22-8-2022

Afbeelding 2: Locatie van het plangebied aan de Dekkersweg waar de schuur wordt gesloopt (ESRI, 2022).

Bouwlocatie Punthorst

W. Bloemert

Projectnummer: 10008 Datum: 18-7-2022

Afbeelding 3: Locatie aan de Mr. J. B. Kanlaan van de te bouwen woningen (ESRI, 2022).

Afbeelding 4: Gebouw aan de Dekkersweg 8a. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 5: Gebouw aan de Dekkersweg 8a. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 6: Beplanting aan de straatkant (noord) van het plangebied aan de Dekkersweg. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 7: Houtachtige opslag aan de oostkant van het plangebied aan de Dekkersweg. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 8: Klimopbegroeiing aan het gebouw op de Dekkersweg. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 9: Het plangebied aan de Mr. J. B. Kanlaan. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 10: De kruidenrijke rand met het maïsveld waar het plangebied aan grenst. Situatie op 18 juli 2022.

Afbeelding 11: Sloop aan de zuidkant van het plangebied aan de J. B. Kanlaan. Situatie op 18 juli 2022.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Op de slooplocatie gaat in ieder geval het gebouw weg, er is vanuit gegaan dat ook de aanwezige beplanting (zoals eerder beschreven) wordt weggehaald.

Op de bouwlocatie aan de J. B. Kanlaan worden woningen met bijbehorende beplanting en verlichting gerealiseerd (afbeelding 12). De beplanting zal bestaan uit enkele bomen en de tuinen van de toekomstige bewoners. Er worden hier geen bomen weggehaald.

Afbeelding 12: Geplande toekomstsituatie aan de J. B. Kanlaan (Eelerwoude, 2021).

3 Natuurwetgeving en -beleid

3.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.2 Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime “andere soorten”. Elk beschermingsregime heeft zijn eigen verbodsbepalingen.

Voor ieder ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot overtreding van de betreffende verbodsbepalingen. Wanneer sprake is of kan zijn van een overtreding, dan dient er onderzocht te worden of een vrijstelling geldt. Indien er geen vrijstelling geldt, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. Bijlage 1 gaat verder in op het wettelijk kader bij toetsing aan de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Gevolgen plangebied

De Wet natuurbescherming is een nationale wet. Indien negatieve effecten worden verwacht door activiteiten of ontwikkelingen is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten en welke effecten de voorgenomen ontwikkeling heeft op deze soorten.

3.3 Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming worden binnen de Wet natuurbescherming de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden.

Gevolgen plangebied

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van de twee plangebieden liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 8 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Olde Maten en Veerslootslanden (Aerius, 2022). De

aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. De sloop van het gebouw aan de Dekkersweg en de bouw van de woningen aan de J. B. Kanlaan zijn vrijgesteld van de stikstofberekening, omdat dit valt onder tijdelijke werkzaamheden. Het is echter mogelijk dat deze regeling binnenkort komt te vervallen, hier is op het moment van dit onderzoek geen zicht op. De woningen aan de J. B. Kanlaan worden volgens wetgeving gasloos gebouwd. Wel brengen de nieuwe woningen extra rijbewegingen met zich mee. Gezien de grote afstand tot de omliggende Natura-2000 gebieden (>8 km) wordt een significante stikstofdepositie echter niet verwacht.

3.4 Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van bomen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben.

Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom indien kap plaatsvindt in een houtopstand. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen;
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.

De provincie kan een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan een ontheffing of vrijstelling verlenen. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning nodig. Het aanvragen van deze vergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar uitgevoerd worden.

Gevolgen plangebied

De bomen die aan de Dekkersweg worden gekapt vallen onder de bebouwde kom boswet van gemeente Staphorst (Gemeente Staphorst, 2023). In Staphorst wordt gebruik gemaakt van verschillende regimes qua bomenkap. Het plangebied aan de Dekkersweg maakt deel uit van een licht regime, wat betekent dat er een kapmelding moet worden gedaan (Gemeente Staphorst, 2019). Binnen het plangebied aan de J. B. Kanlaan worden geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is niet noodzakelijk.

3.5 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het bestemmingsplan. Daarnaast moet het plangebied in het NNN of een andere door de provincie beschermde natuurzone liggen. In een aantal provincies kent het natuurbeleid externe werking. Dit betekent dat in die provincie bij een ontwikkeling waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is altijd een toetsing aan het natuurbeleid moet worden uitgevoerd.

Gevolgen plangebied

Het plangebied ligt niet binnen het NNN (Overijssel, 2022). De provincie Overijssel kent geen externe werking op hun natuurbeleid. Een nadere toetsing aan het NNN beleid is hierom niet aan de orde.

4 Methode

4.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) (NDFF, 2022);
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude is eveneens geraadpleegd. Eelerwoude heeft meerdere onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken is opgeslagen in deze database.

4.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door C. Oldenburger uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 18 juli 2022 bij 22°C, halfbewolkt weer en windkracht 1 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

5 Beschermde soorten

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. Vervolgens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.2 Planten

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Derhalve is een deskundigenbeoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde planten in de plangebieden uitgevoerd op basis van een biotoopanalyse. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van het plangebied is het niet waarschijnlijk dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen. Vrijwel alle beschermde plantensoorten zijn zeer zeldzaam en komen voor in zeer specifieke biotopen als hoogvenen, kalkgraslanden en op eeuwenoude muren.

Effecten en ontheffing

In de plangebieden zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden op basis van het aanwezige biotoop niet verwacht vanwege het beheer, de ligging en (gebrek aan) waarnemingen in de omgeving van het plangebied (NDFF, 2022). Doordat beschermde soorten hiermee zijn uitgesloten, worden negatieve effecten op beschermde plantensoorten uitgesloten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.3 Zoogdieren

5.3.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locaties geschikt zijn voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Het te slopen gebouw aan de Dekkersweg is niet geschikt voor vleermuizen. Gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis worden niet verwacht binnen het gebouw. Er is geen spouwmuur waar dergelijke soorten gebruik van kunnen maken. Daarnaast ontbreekt het aan tochtvrije spleten die mogelijk worden gebruikt. Verblijfplaatsen van boombewonende soorten worden uitgesloten, omdat de paar bomen die op het plangebied staan niet voldoende groot zijn, noch holtes of loszittende stukken bast hebben waar deze soorten gebruik van kunnen maken. In het plangebied aan de J. B. Kanlaan zijn geen gebouwen aanwezig. Hierdoor zijn verblijfplaatsen op het plangebied aan de J. B. Kanlaan uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het plangebied aan de Dekkersweg is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Dit komt door de beplanting en bebouwing in het plangebied die lijnvormige elementen bieden die vleermuizen kunnen gebruiken voor het foerageergedrag. Mogelijk maakt dit plangebied ook deel uit van een vliegroute, in combinatie met de rijbeplanting langs de Dekkersweg.

Het plangebied aan de J. B. Kanlaan is niet geschikt als foerageergebied. Het heeft geen lijnvormige elementen, waar vleermuizen gebruik van maken voor hun vliegroutes en foerageergebieden. Door het ontbreken hiervan worden foerageergebieden en vliegroutes van dit plangebied uitgesloten.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming met beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn. Het opzettelijk verstoren, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het beschadigen of vernielen van vaste verblijfplaatsen, inclusief de functionele leefomgeving, is verboden vanuit de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven (zie ook kader - Foerageergebieden en vliegroutes).

Verblijfplaatsen

In het gebouw aan de Dekkersweg zijn verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand uit te sluiten. Voor dit gebouw wordt nader onderzoek hierom niet noodzakelijk geacht. Gezien het ontbreken van mogelijke verblijfplaatsen aan de J. B. Kanlaan, zijn negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen hier uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes

Bij het gebouw aan de Dekkersweg is mogelijk een vliegroute aanwezig in de rijlaanbeplanting aan de Dekkersweg zelf. Omdat deze bomenrij behouden blijft worden er geen negatieve effecten op deze vliegroute verwacht als gevolg van de sloop van het pand en de beplanting hier omheen.

Het mogelijke geschikte foerageergebied is slechts zeer klein. Daarnaast ligt er direct naast het plangebied een erf dat tevens geschikt is als foerageergebied, in de nabije omgeving zijn verschillende geschikte plekken, zoals de rijlaanbeplanting aan de Dekkersweg. Op deze manier blijft er voldoende foerageergebied over voor vleermuizen. Aan de J. B. Kanlaan zijn foerageergebieden en vliegroutes uitgesloten. De realisatie van

woningen zal op dit gebied dus geen negatief effect hebben op mogelijke vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen.

Conclusie: nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes wordt niet noodzakelijk geacht.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

5.3.2 Overige zoogdieren

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Op basis van het aanwezige biotoop, sporen en literatuurgegevens kunnen de volgende soorten gebruik maken van de plangebieden als onderdeel van hun leefgebied: ree, haas, konijn en diverse algemene muizen en spitsmuizen. Deze soorten kunnen van de plangebieden gebruiken maken als onderdeel van hun leef- en foerageergebied. Daarnaast maken een aantal mogelijk van de plangebieden gebruik als migratieroute.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals eekhoorn, egel en steenmarter kunnen gebruik maken van het plangebied aan de Dekkersweg. Andere soorten die in de omgeving zijn gezien, zoals de wolf, vos, otter en das worden niet binnen de plangebieden verwacht vanwege de beperkte grootte van het plangebied, de ongeschiktheid van het gebied en de omgeving en het gebrek aan sporen van deze soorten (uitwerpselen, verblijfplaatsen, pootafdrukken, graafsporen, prooi-resten, etc.). Tevens ontbreekt het voor de otter aan geschikt aquatisch biotoop in beide plangebieden.

Eekhoorn

De eekhoorn kan mogelijk gebruik maken van de bomen die grenzen aan de zuidkant van het plangebied aan de Dekkersweg. In zowel de bomen grenzend aan het plangebied, als de bomen binnen het plangebied, zijn geen nesten gezien. Gezien het zeer beperkte aanbod van mogelijke verblijfplaatsen en leefgebied binnen het plangebied, wordt deze soort niet binnen dit plangebied verwacht.

Vanwege het ontbreken van bomen (en dus ontbreken van leefgebied) binnen het plangebied aan de J. B. Kanlaan, wordt deze soort uitgesloten van dit plangebied.

Egel

De egel is een soort die gebruik maakt van dichte onderbegroeiing in zijn leefgebied en verblijfplaatsen. Gezien het ontbreken hiervan aan de Dekkersweg, worden verblijfplaatsen van deze soort op voorhand uitgesloten. Mogelijk gebruikt deze soort het plangebied sporadisch als migratieroute.

Op het plangebied aan de J. B. Kanlaan is een algeheel gebrek aan onderbegroeiing. Vanwege het ontbreken hiervan, wordt uitgesloten dat deze soort in dit plangebied essentieel leefgebied heeft.

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen zoals wezel, hermelijn en bunzing maken gebruik van elementen die veel dekking bieden, zoals takkenrillen, dichte begroeiing, bosranden etc. Geschikte elementen hiervoor zijn niet aanwezig binnen het plangebied aan de Dekkersweg. Hierom worden verblijfplaatsen van deze soorten uitgesloten. Net als met de egel kunnen deze soorten sporadisch van het plangebied gebruik maken als migratieroute. Op het plangebied aan de J. B. Kanlaan is een algeheel gebrek aan onderbegroeiing. Vanwege het ontbreken hiervan, wordt uitgesloten dat deze soort in dit plangebied essentieel leefgebied heeft.

Steenmarter

De steenmarter is een soort die veelal gebruik maakt van gebouwen als verblijfplaats. Het gebouw is in theorie geschikt hiervoor; een mogelijke steenmarter kan nestmateriaal verzamelen op de zolder, en hier een nest bouwen. Deze zolder is tevens goed bereikbaar voor de steenmarter. Een verblijfplaats was ten tijde van het veldbezoek echter niet aanwezig. Deze soort laat duidelijke sporen (uitwerpselen, prooiresten, nestmateriaal) achter in de buurt van een verblijfplaats. Dergelijke sporen waren niet aanwezig ten tijde van het veldbezoek. Mogelijk gebruikt hij het plangebied incidenteel als onderdeel van zijn leefgebied. Vanwege de zeer beperkte grootte van het plangebied, en de geschiktheid van omliggende gebieden wordt het plangebied aan de Dekkersweg niet gezien als essentieel leefgebied.

Het plangebied aan de J. B. Kanlaan heeft geen geschikt biotoop voor deze soort; het ontbreekt aan houtwallen, onderbegroeiing en gebouwen. Mogelijk maakt hij sporadisch gebruik van het plangebied als onderdeel van zijn leefgebied. Indien hij gebruik maakt van dit plangebied, gaat het niet om essentieel leefgebied; in de directe omgeving blijven (voldoende) soortgelijke gebieden behouden.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting op beide plangebieden niet leiden tot verlies van essentieel leefgebied voor de eerder genoemde zoogdieren met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Voor bovenstaande soorten, de soorten met een bescherming als wolf, vos, otter, das, eekhoorn, egel, kleine marterachtigen en steenmarter geldt dat negatieve effecten zijn uit te sluiten. Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied zijn ter plaatse van de werkzaamheden op beide plangebieden niet aangetroffen en worden niet verwacht. Tevens worden beide plangebieden niet gezien als essentieel leefgebied voor deze soorten; vanwege de beperkte grootte en geschiktheid van het plangebied aan de Dekkersweg en het algehele ontbreken van essentiële elementen van het leefgebied van deze soorten blijft er ook na de werkzaamheden nagenoeg evenveel leefgebied aanwezig.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.4 Vogels

Voorkomen en functie

Alle vogels zijn als soort beschermd in de Wet natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen. Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats

die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruikmaken zijn niet aangetroffen binnen de plangebieden en worden op basis van de aanwezige terreintypen ook niet verwacht. De huismus is een vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. Deze maakt veelal gebruik van gebouwen met een pannendak, waarbij hij onder de pannen een nest bouwt. Het te slopen gebouw aan de Dekkersweg heeft een pannenzadeldak. Er zijn echter verschillende factoren waardoor gebruik van het pand als verblijfplaats voor huismussen wordt uitgesloten. Vanaf de grond kan je redelijk goed onder de pannen kijken op sommige plekken, er zijn geen nesten gezien. Daarnaast is het pand op sommige plekken dichtbegroeid, waardoor op verschillende plekken geen toegang tot het dak is. Daarnaast zijn de omliggende gebouwen geschikt voor de huismus. Tevens ontbreekt het aan geschikte beschutting in de directe omgeving van het dak waar deze soort gebruik van maakt, en de aanwezigheid van hogere bomen direct rond het dak worden verblijfplaatsen van huismussen echter uitgesloten van dit plangebied. De bomen in het plangebied bevatten tijdens het onderzoek geen sporen (braakballen, nesten, uitwerpselen etc.) van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Mogelijk maken andere jaarrond beschermde soorten gebruik van dit plangebied als onderdeel van hun leefomgeving. Vanwege het gebrek aan bomen en gebouwen op het plangebied, en het intensieve beheer van het plangebied aan de J. B. Kanlaan worden hier nestplaatsen van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

In deze situatie zijn enkele vogelsoorten te verwachten waarvan de functionele leefomgeving jaarrond beschermd is. Het gaat om soorten als koolmees, spreeuw, zwarte roodstaart, etc. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van betreffende soorten gevonden.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruikmaken van het plangebied; houtduif, Turkse tortel, merel, roodborst en winterkoning. Binnen het plangebied zijn geen nesten aangetroffen.

Effecten en ontheffing

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij de aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk. Gezien het ontbreken van mogelijke nestplaatsen op beide plangebieden, worden negatieve effecten voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten op voorhand uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Gelet op de beperkte omvang van de projectlocaties en het beperkte aanbod aan geschikt leefgebied voor deze soorten, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde algemeen voorkomende soorten. In de omgeving zijn voldoende alternatieve nestmogelijkheden en leefgebied aanwezig. Genoemde soorten zijn bovendien goed in staat alternatieve nestplaatsen te vinden. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is om deze redenen dan ook niet aan de orde.

Overige (broed)vogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, alsook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met deze verbodsbepaling.

De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen¹. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Wet natuurbescherming zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort.

De werkzaamheden aan de Dekkersweg dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Voor de werkzaamheden aan de J. B. Kanlaan is deze beperking niet van kracht. Wel dient er voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelcheck te worden uitgevoerd om beschadiging of verstoring van nesten te voorkomen.

Conclusie: bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met (in gebruik zijnde) nesten van vogels. De werkzaamheden aan de Dekkersweg dienen buiten het broedseizoen (1 maart tot 15 juli) te worden uitgevoerd. De werkzaamheden aan de J. B. Kanlaan kunnen, gezien het gebruik van dit plangebied, binnen het broedseizoen worden uitgevoerd mits er een broedvogelcheck is uitgevoerd voor aanvang van de werkzaamheden.

5.5 Reptielen

Voorkomen en functie

Beschermde reptielen zoals adder en levendbarende hagedis zijn gebonden aan specifieke terreinen. In beide plangebieden ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden. Hierom wordt de aanwezigheid van essentieel leefgebied van deze soorten uitgesloten.

Effecten en ontheffing

Op basis van het aanwezige biotoop kunnen beschermde reptielen worden uitgesloten. Negatieve effecten op reptielen zijn dan ook niet aanwezig. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor reptielen niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor reptielen niet noodzakelijk.

5.6 Amfibieën

Voorkomen en functie

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

Een aantal soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, groene kikker, kleine watersalamander en meerkikker zijn in de buurt van de plangebieden waargenomen (NDFF, 2022). Bij beide plangebieden zijn waterelementen in de buurt aanwezig, welke kunnen dienen als waterbiotoop.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Heikikker, kamsalamander, knoflookpad en poelkikker zijn beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt. Deze zijn waargenomen in de buurt van de plangebieden (NDFF, 2022). Er wordt niet verwacht dat deze soorten gebruik maken van de plangebieden, omdat er geen waterhoudende elementen binnen het plangebied zijn, en het aanwezige landhabitat ongeschikt is.

¹ In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Effecten en ontheffing

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ingreep zal naar verwachting niet leiden tot verlies van leefgebied van de genoemde (algemeen) voorkomende amfibieën met het beschermingsregime “andere soorten”. Voor deze beschermde soorten is bij een ruimtelijke inrichting door de provincie Overijssel een vrijstelling van de ontheffingsplicht opgesteld.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, kunnen op basis van de aanwezige biotoop worden uitgesloten, waardoor er geen sprake is van negatieve effecten. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor amfibieën in beide plangebieden niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor amfibieën niet noodzakelijk.

5.7 Vissen

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn geen jaar rond watervoerende elementen (sloten, poelen, enzovoort) aanwezig. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen en zijn deze dan ook niet aanwezig.

Effecten en ontheffing

Beschermde vissen zijn niet in het plangebied aanwezig. Er worden dan ook geen effecten op beschermde vissen verwacht. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming voor vissen is niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde vissen niet noodzakelijk.

5.8 Ongewervelden

Voorkomen en functie

Van de groep ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren) worden beschermde soorten als gevlekte witsnuitlibel, grote vos, Kempense heidelibel, noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel en zilveren maan niet verwacht. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit heideterreinen en venranden. Tevens ontbreken de waardplanten van deze soorten (iep, moerasviooltje), en zijn er slechts een beperkt aantal nectarplanten op beide plangebieden.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden aanwezig. Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden als gevolg van de geplande werkzaamheden. Nader onderzoek of een ontheffing Wet natuurbescherming is voor ongewervelden niet aan de orde.

Conclusie: nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is in het kader van de Wet natuurbescherming voor beschermde ongewervelden niet noodzakelijk.

6 Conclusie

6.1 Beschermde soorten

6.1.1 Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree, haas, konijn en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke en plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

6.1.2 Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren. De werkzaamheden aan de Dekkersweg dienen buiten het broedseizoen (1 maart tot 15 juli te worden uitgevoerd. De werkzaamheden aan de J. B. Kanlaan kunnen binnen het broedseizoen worden uitgevoerd mits er een broedvogelcheck is uitgevoerd voor aanvang van de werkzaamheden.

6.1.3 Algemene zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

6.2 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

In de directe omgeving van de twee plangebieden liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 8 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, de Olde Maten en Veerslootslanden (Aerius, 2022). De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. De sloop van het gebouw aan de Dekkersweg en de bouw van de woningen aan de J. B. Kanlaan zijn vrijgesteld van de stikstofberekening, omdat dit valt onder tijdelijke werkzaamheden. Het is echter mogelijk dat deze regeling binnenkort komt te vervallen, hier is op het moment van dit onderzoek geen zicht op. De woningen aan de J. B. Kanlaan worden volgens wetgeving gasloos gebouwd. Wel brengen de nieuwe woningen extra rijbewegingen met zich mee. Gezien de grote afstand tot de omliggende Natura-2000 gebieden (>8 km) wordt een significante stikstofdepositie echter niet verwacht.

6.3 Bescherming houtopstanden

De bomen die aan de Dekkersweg worden gekapt vallen niet onder de bebouwde kom boswet van gemeente Staphorst (Gemeente Staphorst, 2023). Het maakt geen onderdeel uit van rijbeplanting, noch van een houtopstand groter dan 10 are. Binnen het plangebied aan de J. B. Kanlaan worden geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

6.4 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet binnen het NNN (Overijssel, 2022). De provincie Overijssel kent geen externe werking op hun natuurbeleid. Een nadere toetsing aan het NNN beleid wordt hierom niet noodzakelijk geacht.

6.5 Uitvoerbaarheid van de plannen

Vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN is het plan uitvoerbaar. Ook vanuit de Wet natuurbescherming is het plan uitvoerbaar met betrekking tot de onderdelen gebiedsbescherming en houtopstanden. Dit geldt echter niet voor het onderdeel soortenbescherming. Daarnaast dienen de werkzaamheden aan de Dekkersweg buiten het broedseizoen uit te worden gevoerd. Voor aanvang van de werkzaamheden aan de J. B. Kanlaan dient er een broedvogelcheck te worden uitgevoerd.

6.6 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

7 Literatuurlijst

- Aeries. (2022). *Aeries calculator*. Opgehaald van Calculator.aeries.nl: <https://calculator.aeries.nl/wnb/source/>
- Eelerwoude. (2021). *Ontwikkelplan*. Goor: Eelerwoude.
- ESRI. (2022). *ESRI Nederland*. Opgehaald van Esri.nl: <http://www.esri.nl>
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF. (2022). *Nationale Databank Flora en Fauna*. Opgehaald van ndff-ecogrid.nl: <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#1>
- Overijssel, P. (2022). *Begrenzing NNN en Zone Ondernemen met Natuur en Water (Omgevingsvisie)*. Overijssel: Provincie Overijssel.
- Staphorst, G. (2018). *Beleidsplan particuliere bomen gemeente Staphorst*. Staphorst: Gemeente Staphorst.

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Bescherming van soorten

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende planten- en diersoorten, of de soort nu beschermd is of niet (= zorgplicht). Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wilde levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld, maar kan door toepassing van bestuursdwang wel worden gehandhaafd.

Beschermingsregimes

Op het onderdeel soortbescherming deelt de Wet natuurbescherming soorten in drie beschermingsregimes in:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn

2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³.

3. Beschermingsregime “andere soorten”

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Elk van deze beschermingsregimes heeft zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (figuur 1). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep ‘Overige soorten’). Dat betekent dat deze verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve ontheffing);
- een ontheffing is verkregen.

³ De brochure ‘Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen’, versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Figuur 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet Natuurbescherming (bron: brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een ontheffing of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

Voorgaand figuur geeft een overzicht van de verbodsbepalingen per beschermingsregime. De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 3.1, lid 4 en lid 5*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 3.10 lid 3*). Zie kader – Opzettelijkheid.

Kader - Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (artikel 10). Hierdoor was de Flora en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daar is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”*.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door planaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. De Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied).
2. Het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** “De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort”.
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.
- **Beschermingsregime Overige soorten:** “Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan”.

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).

Vrijstellingen

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen in de wet. Dit zijn bijvoorbeeld de provinciale vrijstellingen en de gedragscodes. Ook kan er sprake zijn van een vrijstelling als de handeling is opgenomen in een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of programma in het kader van een programmatische aanpak. Tot slot kan het Rijk voor handelingen en activiteiten waarvoor zij bevoegd gezag is een vrijstelling geven in de vorm van een Ministeriële Regeling. Vrijstellingen kunnen alleen gelden voor de verbodsbepalingen en de voorwaarden zoals genoemd bij de verschillende beschermingsregimes.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren als egel en rosse woelmuis vrijgesteld van de ontheffingsplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Wet natuurbescherming biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet is reeds ervaring opgedaan onder de 'Generieke' of 'Gebiedsgerichte aanpak'. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een Generieke ontheffing verleend zoals voor de gemeente Tilburg, het Havengebied Rotterdam en Vliegveld Twente. Het biedt de mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak (zoals stikstof) vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omliggende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ►

www.eelerwoude.nl